

แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานตามเส้นทางเลียบริมน้ำโขง จังหวัดหนองคาย

Traveling Route Maps of Buddhist Monasteries Along the Kong River: Nongkhai Province

อ.อริป อุทัยวัฒนานนท์¹ อ.นิสรา อารุณี² และ อ.รุ่งจิต จารุพงษ์ทวี³

^{1,2,3}อาจารย์ คณะสถาปัตยกรรม-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
E-mail :
atip_u@hotmail.com

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นภาคเศรษฐกิจหลักที่มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศโดยนำเข้าเงินตราต่างประเทศ และบรรเทาภาวะการว่างงาน ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ และมีการกระจายรายได้ทางตรง ในขณะที่เดียวกันคนไทยเที่ยวไทยเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างต่อเนื่อง การท่องเที่ยวพุทธสถานเป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากบรรดานักท่องเที่ยวจำนวนมาก สำหรับจังหวัดหนองคายเป็นเมืองที่มีประวัติความเป็นมายาวนานมีพุทธสถานที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวหลายแห่ง นอกจากนั้นยังเป็นเมืองชายแดนที่มีความสำคัญทางด้านการค้า และการท่องเที่ยวกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวบทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยแผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานตามเส้นทางเลียบริมน้ำโขงจังหวัดหนองคาย ในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีการขยายตัวออกไปสู่สาขาต่างๆ โดยการสำรวจศึกษา และประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของวัดต่างๆ ที่ตั้งอยู่เลียบริมน้ำโขงในจังหวัดหนองคาย เพื่อจัดทำ และนำเสนอแผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานตามเส้นทางเลียบริมน้ำโขงจังหวัดหนองคาย

Abstract

Abstract The tourism is one of the major Thai economic sectors that provide the strong growth to the country. It continuously generates income from foreign spenders. It reduces the unemployment rate by creating job and builds career advancement opportunity in its owed sectors as well as related areas. At the same time, it help stimulus the popularity from local travelers in the same token. Because when people earn more income, they will start to spend back to tourism activity. For Thailand which is the Buddhism country, we have a large size of tourist population who enjoy visiting the Buddhism establishments across the country. For Nong Kai, the city has a long history together with very high regards as for Buddhism discipline. It brings the richness both historical and cultural attractions all together. Besides that Nong Kai is also a center of trading across boarder line with Laos.

The article is one part of the research “Traveling Route Maps of Buddhist Monasteries Along the Kong River”: Nong Kai Province. It has objectives to support the expansion of tourism industry by conducting survey, study and assess the potential of each Buddhism establishments along the Kong River. It proposes the map for Buddhism theme traveling.

คำสำคัญ : สถาปัตยกรรม, พุทธศาสนา, เส้นทางวัฒนธรรม, การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม, แหล่งท่องเที่ยวพุทธสถาน

Keyword : Architecture, Buddhism, Cultural Route, Cultural Tourism, Buddhism Tourism Attraction

1. ที่มา และความสำคัญของการศึกษา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นภาคเศรษฐกิจที่มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศอย่างมากและบรรเทาภาวะการว่างงาน โดยก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพ และมีการกระจายรายได้ มีส่วนให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศสูงขึ้น จากฐานข้อมูลการท่องเที่ยวว่ามีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวไทยมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันคนไทยเที่ยวไทยก็เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการท่องเที่ยวพุทธสถานเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากบรรดานักท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยมีวัตถุประสงค์แตกต่างกันตามความชอบ และความสนใจ เช่น เพื่อเคารพสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ปฏิบัติธรรม ศึกษาศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม หรือท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีอยู่ตามศาสนสถานต่างๆ พุทธสถานในประเทศไทยมีอยู่เป็นจำนวนมากทั่วทุกภูมิภาค พุทธสถานในแต่ละท้องถิ่นมีอัตลักษณ์ที่สวยงามทรงคุณค่าแตกต่างกันไป โดยเฉพาะพุทธสถานในพื้นที่เมืองเก่าซึ่งมีประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมสืบทอดกันมายาวนาน หนองคายเป็นเมืองประวัติศาสตร์แห่งหนึ่งของภาคอีสานมีอายุมากกว่า 200 ปี จังหวัดหนองคายมีวัดทั้งหมด 506 วัด แบ่งเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี 1 วัด และวัด

ราษฎร์ 505 วัด มีพุทธสถานที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวหลายแห่ง ล้วนเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวจังหวัดหนองคาย นอกจากนั้นหนองคายยังเป็นเมืองหน้าด่านที่มีความสำคัญทางด้านการค้า และการท่องเที่ยว เนื่องจากทำเลที่ตั้งอยู่ติดแม่น้ำโขงซึ่งเป็นชายแดนประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีสะพานมิตรภาพไทย - ลาวเป็นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างสองประเทศ เส้นทางนี้ยังสามารถเชื่อมต่อไปถึงสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม จังหวัดหนองคายจึงเป็นจังหวัดที่มีความเหมาะสมในการส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวพุทธสถาน

2. พุทธสถานในจังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคายมีวัดรวมกันทั้งหมด 506 วัด จากการสำรวจพุทธสถานเลียบริมแม่น้ำโขงในจังหวัดหนองคาย โดยคัดเลือกจากพุทธสถานที่มีความน่าสนใจ และมีความโดดเด่นในด้านต่างๆ ที่สามารถจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชมแล้ว จึงทำการวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถาน โดยดัดแปลงจากวิธี Credit and Grade Point ของการประเมินศักยภาพของพื้นที่สำหรับการอนุรักษ์¹ ซึ่งได้นำมาประยุกต์ โดยสร้างเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

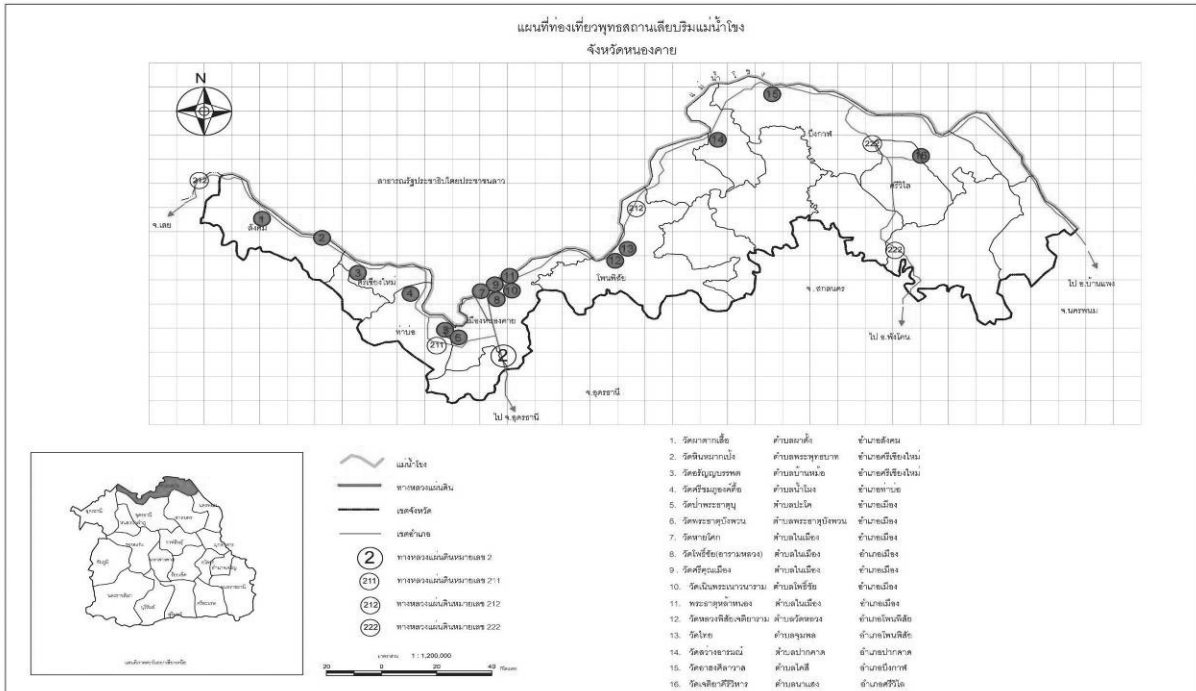
ตารางที่ 1 เกณฑ์ในการพิจารณาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถาน

<p>ความสำคัญและสิ่งจูงใจ</p>	<p>ลักษณะเด่นแปลกตาและมีความสวยงามด้านสถาปัตยกรรม ที่หาพบได้ยากเช่น โบสถ์วิหาร เจดีย์ เป็นต้น โดยสามารถจัดระดับความโดดเด่นได้ดังนี้</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ความโดดเด่นและความสวยงามด้านสถาปัตยกรรม 	<p>ระดับสูง คือ มีลักษณะโดดเด่นเฉพาะที่ไม่พบในที่อื่น</p>
	<p>ระดับปานกลาง คือ เป็นลักษณะโดดเด่นแต่สามารถพบเห็นได้จากสถานที่อื่นเช่นกัน</p>
	<p>ระดับต่ำ คือ เป็นลักษณะที่เห็นได้ทั่วไป</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ภูมิทัศน์ 	<p>ลักษณะและองค์ประกอบของพื้นที่ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นสภาพทัศนียภาพโดยธรรมชาติหรือที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยสามารถจัดระดับของภูมิทัศน์ได้ดังนี้</p>
	<p>ระดับสูง คือ มีลักษณะและองค์ประกอบของพื้นที่ เป็นภูมิทัศน์ที่ร่มรื่นสวยงาม และน่าประทับใจ มาก</p>
	<p>ระดับปานกลาง คือ ลักษณะและองค์ประกอบของพื้นที่ เป็นภูมิทัศน์ที่ร่มรื่นสวยงาม และน่าประทับใจ ปานกลาง</p>
	<p>ระดับต่ำ คือ มีรูปแบบขององค์ประกอบทางด้านภูมิทัศน์ อยู่ในระดับต่ำ และไม่มีความน่าสนใจ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ความโดดเด่นด้านโบราณวัตถุและศิลปกรรม 	<p>ความโดดเด่นด้านโบราณวัตถุและศิลปกรรมพิจารณาได้ดังนี้</p>
	<p>ระดับสูง คือ มีโบราณวัตถุและศิลปกรรมที่มีความเก่าแก่ ทรงคุณค่าและมีความสวยงาม</p>
	<p>ระดับปานกลาง คือ มีโบราณวัตถุและศิลปกรรมที่ มีความสวยงาม</p>
	<p>ระดับต่ำ คือ ไม่มีโบราณวัตถุและศิลปกรรม</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ประวัติศาสตร์และความเชื่อ 	<p>มีความสำคัญในด้านประวัติศาสตร์และความเชื่อ พิจารณาได้ดังนี้</p>
	<p>ระดับสูง คือ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และความเชื่อ ที่เก่าแก่และได้รับการเล่าขานสืบต่อจนถึงปัจจุบัน</p>
	<p>ระดับปานกลาง คือ มีประวัติศาสตร์หรือความเชื่อ</p>
	<p>ระดับต่ำ คือ ไม่มีความเชื่อโยงในแง่ประวัติศาสตร์</p>
<p>การเข้าถึง</p>	<p>ระดับสูง คือ มีระยะทางจากจังหวัดถึงแหล่งท่องเที่ยวไม่เกิน 100 km</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ระยะทางจากจังหวัดเข้าถึงที่ท่องเที่ยว 	<p>ระดับปานกลาง คือ มีระยะทางจากจังหวัดถึงแหล่งท่องเที่ยว ตั้งแต่ 100-150 km</p>
<p>สภาพของเส้นทางจราจร</p>	<p>ระดับต่ำ คือ มากกว่า 150</p>
	<p>ระดับสูง คือ สภาพผิวจราจรเป็นถนนลาดยางหรือคอนกรีต ตลอดสาย</p>
	<p>ระดับปานกลาง คือ มีสภาพผิวจราจรเป็นถนนลาดยางหรือคอนกรีตบางช่วง สลับไปกับถนนลูกรัง</p>
	<p>ระดับต่ำ คือ มีสภาพผิวจราจรเป็นถนนลูกรังตลอดสาย</p>

<p>สิ่งอำนวยความสะดวก</p> <ul style="list-style-type: none"> • ที่จอดรถ • สุขา • ร้านขายของที่ระลึก <p>เทศกาลและประเพณี</p> <ul style="list-style-type: none"> • วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา • เทศกาลประจำปีของพุทธสถาน 	<p>พิจารณาถึงที่จอดรถ,ปริมาณรถที่จอด,ลักษณะของที่จอดรถ และความเป็นระเบียบของที่จอดรถได้ดังนี้</p> <p>ระดับสูง คือ มีที่จอดรถมากกว่า 2 แห่งหรือ ปริมาณที่จอดได้รวมมากกว่า 100 คัน ลักษณะของที่จอดรถเป็นพื้นซีเมนต์ มีความเป็นระเบียบในการจัดที่จอดรถดี</p> <p>ระดับปานกลาง คือ มีที่จอดรถทั้งหมด 2 แห่ง หรือ ปริมาณที่จอดได้รวม 50-100 คัน ลักษณะของที่จอดรถมีทั้งที่เป็นพื้นซีเมนต์ และลาดดิน มีความเป็นระเบียบในการจัดที่จอดรถปานกลาง</p> <p>ระดับต่ำ คือ มีที่จอดรถ 1 แห่ง หรือ ปริมาณที่จอดได้รวมน้อยกว่า 50 คัน ลักษณะของที่จอดรถเป็นลาดดิน ในการจัดที่จอดรถไม่เป็นระเบียบ</p> <p>พิจารณาจากจำนวนห้องสุขาทั้งหมด,สุขภัณฑ์ที่ใช้, ความคงทนถาวร และความสะอาด โดยแยกประเภทสุขา ชาย หญิง สามารถแบ่งระดับห้องสุขาได้ดังนี้</p> <p>ระดับสูง คือ มีการแยกประเภทสุขา ชาย หญิง จำนวนห้องสุขามากกว่า 20 ห้อง สุขภัณฑ์ใช้แบบชักโครก มีความคงทนถาวร และมีความสะอาดในระดับสูง</p> <p>ระดับปานกลาง คือ การแยกประเภทสุขา ชาย หญิง แต่มีจำนวนห้องสุขา 5- 20 ห้อง สุขภัณฑ์ใช้แบบตักรด มีความคงทนถาวร และมีความสะอาดในระดับปานกลาง</p> <p>ระดับต่ำ คือ ไม่มีการแยกประเภทสุขา มีจำนวนห้องสุขาน้อยกว่า 5 ห้อง สุขภัณฑ์ที่ใช้เป็นแบบตักรด เป็นแบบชั่วคราว มีสภาพชำรุดและความสะอาดอยู่ในระดับต่ำ</p> <p>พิจารณาถึงประเภทของร้านขายของที่ระลึก ดังนี้</p> <p>ระดับสูง คือ เป็นอาคารร้านค้า</p> <p>ระดับปานกลาง คือ เป็นตู้โชว์สินค้าหรือแผงลอย</p> <p>ระดับต่ำ คือ เป็นหาบเร่</p> <p>พิจารณาจัดลำดับได้ดังนี้</p> <p>มีกิจกรรมที่โดดเด่น และน่าสนใจในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา</p> <p>ไม่มีกิจกรรมที่โดดเด่น และน่าสนใจในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา</p> <p>มีเทศกาลประจำปีที่โดดเด่นและมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและวิถีชีวิต เช่น ประเพณีแข่งเรือ การลอยอังคาร การบมนานศาลาล่าว เป็นต้น</p>
--	--

พบว่ามีจำนวน 16 แห่ง โดยจำแนกตามเขตการปกครองระดับอำเภอได้ดังนี้ (ภาพที่ 1)

แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอเมือง	จำนวน	7	แห่ง
แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอโพนพิสัย	จำนวน	2	แห่ง
แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอปากคาด	จำนวน	1	แห่ง
แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอบึงกาฬ	จำนวน	1	แห่ง
แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอศรีวิไล	จำนวน	1	แห่ง
แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอท่าบ่อ	จำนวน	1	แห่ง
แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอศรีเชียงใหม่	จำนวน	2	แห่ง
แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอสังคม	จำนวน	1	แห่ง

ภาพที่ 1 ตำแหน่งพุทธสถานทั้ง 16 แห่ง

ตารางที่ 2 รายชื่อพุทธสถาน

ลำดับที่	พุทธสถาน	ตำบล	อำเภอ
1	วัดโพธิ์ชัย	ในเมือง	เมือง
2	วัดห้วยโศก	ในเมือง	เมือง
3	พระธาตุหล้าหนอง (พระธาตุกลางน้ำ)	ในเมือง	เมือง
4	วัดศรีชุมเมือง	ในเมือง	เมือง
5	วัดเนินพระเนาวนาราม	โพธิ์ชัย	เมือง
6	พระธาตุบังพวน	พระธาตุบังพวน	เมือง
7	วัดพระธาตุบุ	ปะโค	เมือง
8	วัดหลวงพิสัยเจติยาราม	วัดหลวง	โพนพิสัย
9	วัดไทย	จุมพล	โพนพิสัย
10	วัดสว่างอารมณ์ (วัดถ้ำศรีธรม)	โนนศิลา	ปากคาด
11	วัดอภัยสิริวาปี	อาก	บึงกาฬ
12	วัดเจติยาภิรมย์ (วัดภูทอก)	นาแสง	ศรีวิไล
13	วัดศรีชุมภูงศัตถ์	น้ำโมง	ท่าบ่อ
14	วัดหินหมากเป้ง	พระธาตุบังพวน	ศรีเชียงใหม่
15	วัดอภัยสิริวาปี	บ้านหม้อ	ศรีเชียงใหม่
16	วัดผาคาสี้อยู่	ผาคาสี้อยู่	สังคม

2.1. แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอเมือง

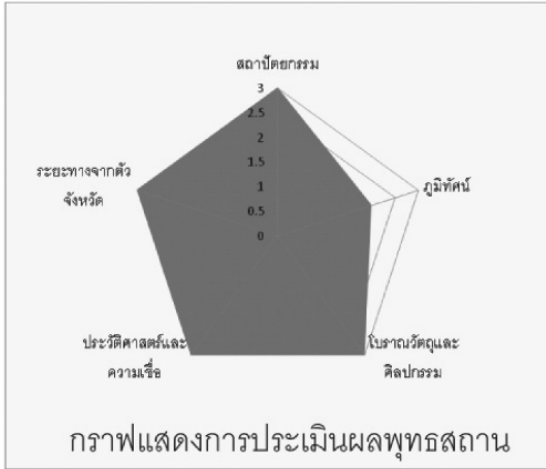
2.1.1. วัดโพธิ์ชัย

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านโพธิ์ชัย ตำบลในเมือง

ปีที่ก่อสร้าง พ.ศ. 2360

วัดโพธิ์ชัย เป็นพระอารามหลวงชั้นตรีรวมทั้งเป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นมากด้านสถาปัตยกรรมประวัติศาสตร์ ความ

นำเลื่อมใส โบราณวัตถุ และศิลปกรรม เป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อพระใส พระพุทธรูป ศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองชาวหนองคาย ตามตำนานเล่าว่าพระธิดา 3 องค์ของกษัตริย์ล้านช้างได้หล่อ พระพุทธรูปขึ้น 3 องค์ และได้ขนานนามตามพระนามของตนเองได้แก่ พระเสริมประจำพระองค์ใหญ่ พระสุกประจำพระองค์กลาง และพระใสประจำพระองค์เล็ก

ภาพที่ 2 รายละเอียดวัดโพธิ์ชัย

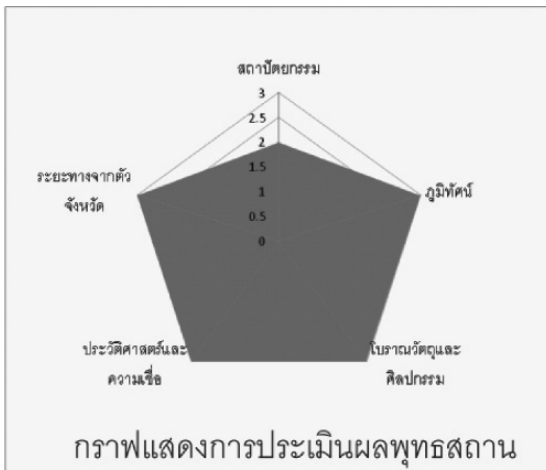
2.1.2. วัดห้วยโศก

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านห้วยโศก ตำบลในเมือง

ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2373

วัดห้วยโศก เป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นมากในด้านภูมิทัศน์ ประวัติศาสตร์ ความนำเลื่อมใส โบราณวัตถุ และ

ศิลปกรรม ในวัดมีอาคารสิมอีสานโบราณซึ่งเป็นงานสถาปัตยกรรมเก่าทรงคุณค่า วัดมีทำนบน้ำห้วยโศกเป็นสถานที่ที่ใช้เป็นท่าเรือประกอบพิธีลอยอังคารในแม่น้ำโขง บริเวณใกล้เคียงวัดยังมีศาลเจ้าแม่สองนาง ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นเทพารักษ์คอยปกป้องแม่น้ำโขง เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และดูแลให้ชาวบ้าน พ้นภัยอันตรายต่างๆ

ภาพที่ 3 รายละเอียดวัดห้วยโศก

2.1.3. พระธาตุหล้าหนอง (พระธาตุกลางน้ำ)

ตำแหน่งที่ตั้ง ตำบลในเมือง
ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2390

พระธาตุหล้าหนอง หรือพระธาตุกลางน้ำเป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นมาก ในด้านภูมิทัศน์ ประวัติศาสตร์ ความน่าเลื่อมใส โบราณวัตถุ และศิลปกรรม รวมถึงความสวยงามทางสถาปัตยกรรม

ปัจจุบันองค์พระธาตุ จมอยู่กลางแม่น้ำโขงห่างจากฝั่งไทย 180 เมตร องค์พระธาตุสร้างด้วยการก่ออิฐถือปูน ปัจจุบันล้มตะแคงไป ตามกระแสน้ำ สามารถมองเห็นได้ชัดเจนในฤดูแล้ง นอกจากนี้ นั้นยังมีการล่องเรือเพื่อสักการะในขณะที่ทาง ฝั่งไทยได้มีการสร้าง องค์พระธาตุหล้าหนองจำลองไว้อีกด้วย

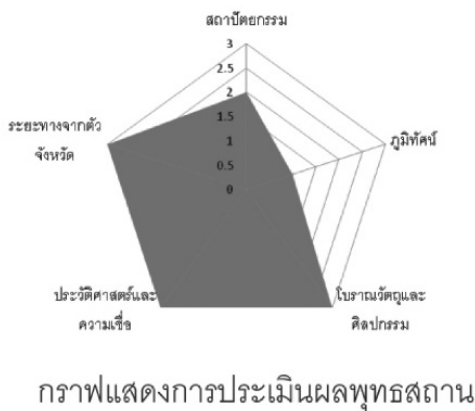
ภาพที่ 4 รายละเอียดพระธาตุหล้าหนอง

2.1.4. วัดศรีคุณเมือง

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านศรีเมือง ตำบลในเมือง
ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2455

วัดศรีคุณเมือง เป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นด้านสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ ความน่าเลื่อมใส โบราณ วัตถุ และ

ศิลปกรรม มีความสำคัญในแง่ประวัติศาสตร์ มีโบสถ์เก่าซึ่งเป็นสถานที่ประดิษฐาน พระสุกจำลอง ซึ่งถือเป็นพระสุกจำลององค์แรก ส่วนเจดีย์ในวัดแห่งนี้มี 2 องค์ เจดีย์องค์ใหญ่มีฐานสี่เหลี่ยมได้รับอิทธิพล ความเชื่อมาจากขอม ส่วนองค์เล็กเป็นธาตุของตระกูล ทวีพาณิชย์ ซึ่งมีเชื้อสายเป็นคนท้องถิ่นหนองคายกับชาวจีน

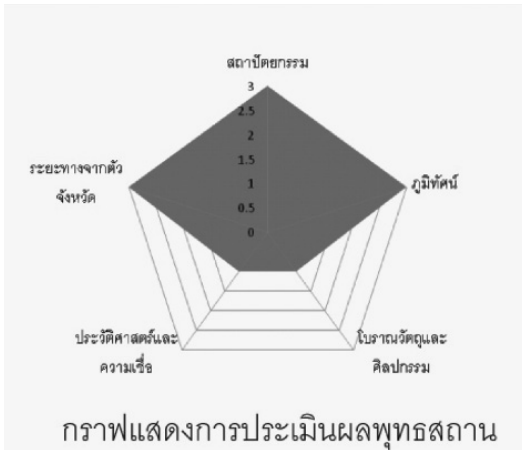
ภาพที่ 5 รายละเอียดวัดศรีคุณเมือง

2.1.5. วัดเนินพระเนาวนาราม

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านเนินพระเนา ตำบลโพธิ์ชัย
ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2460

วัดเนินพระเนาวนาราม เป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นมากในด้านสถาปัตยกรรม และภูมิทัศน์ มีความสงบ ร่มรื่น มีไม้ยืนต้นให้ร่มเงาเหมาะสำหรับการเป็นพื้นที่ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

มีพระอุโบสถเป็นแบบวัด เชียงทองในหลวงพระบาง มีองค์เจดีย์ขนาดใหญ่ชื่อ “พระยอดแก้วธัมมญาณเจดีย์” ไม่เพียงแต่พระบรมสารีริกธาตุเท่านั้นที่อยู่เชิญมาจากหลวงพระบาง รูปแบบอาคารทั้งหมดภายในวัดยังได้นำแบบอย่างมาจากวัดเชียงทอง ในหลวงพระบางอีกด้วย

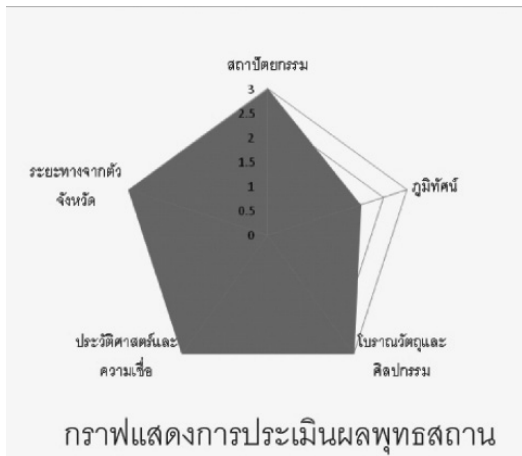
ภาพที่ 6 รายละเอียดวัดเนินพระเนาวนาราม

2.1.6. วัดพระธาตุบังพวน

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านพระธาตุบังพวน ตำบลพระธาตุบังพวน
ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2210

วัดพระธาตุบังพวน เป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นมากในด้านสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ ความน่าเลื่อมใส โบรณวัตถุ

และศิลปกรรม พระธาตุบังพวนเป็นพระเจดีย์ที่เก่าแก่ และสำคัญยิ่งของจังหวัดหนองคาย เป็นพระธาตุที่สำคัญมากองค์หนึ่งของภาคอีสาน สร้างมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรล้านช้าง และเกิดพังทลายลงเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2513 กรมศิลปากรจึงได้ดำเนินการบูรณะขึ้นใหม่ การเดินทางห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 15 กม.

ภาพที่ 7 รายละเอียดวัดพระธาตุบังพวน

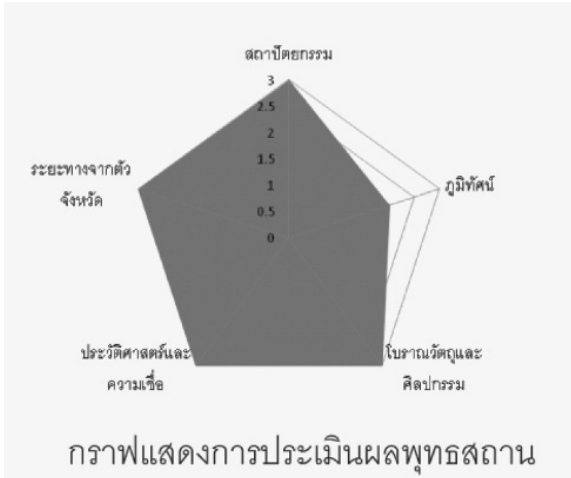
2.1.7. วัดป่าธาตุ

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านโคกป่าฝาง ตำบลปะโค อำเภอมือเมือง

ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2340

วัดป่าธาตุเป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นมากในด้านสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ ความน่าเลื่อมใส โบราณวัตถุ และ

ศิลปกรรม เป็นที่ตั้งพระธาตุโพนจิกเวียงจัว สันนิษฐานว่าสร้างในเวลาใกล้เคียงกับพระธาตุ บั้งพวน โดยพระธาตุโพนจิกเวียงจัวประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุเขี้ยวฝาง จำนวน 3 องค์ การเดินทาง ห่างจากตัววัดประมาณ 43 กม.

ภาพที่ 8 รายละเอียดวัดป่าธาตุ

2.2. แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอโพนพิสัย

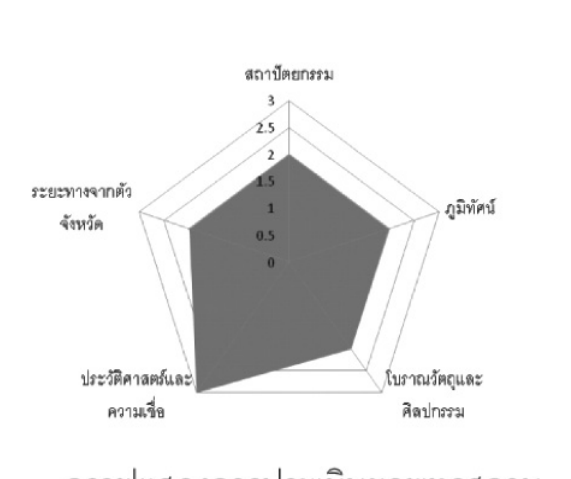
2.2.1. วัดหลวงพิสัยเจติยาราม

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านวัดหลวง ตำบลวัดหลวง อำเภอโพนพิสัย

ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2230

วัดหลวงพิสัยเจติยารามเป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นในด้านประวัติศาสตร์ ความน่าเลื่อมใส อีกทั้งยังเป็นบริเวณที่

สามารถพบเห็นปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค เป็นหนึ่งในไม่กี่แห่งของจังหวัดหนองคาย รวมถึงเป็นที่ประดิษฐานองค์หลวงพ่อบุญรอด และมีการปรากฏการณ์น้ำหยดจากบริเวณหลังคาพระอุโบสถ ซึ่งชาวบ้านเชื่อว่าเป็นน้ำที่เกิดจากพญานาคที่มีความเป็นสิริมงคลอีกด้วย ระยะทางห่างจากตัวจังหวัด 45 กม.

ภาพที่ 9 รายละเอียดหลวงพิสัยเจติยาราม

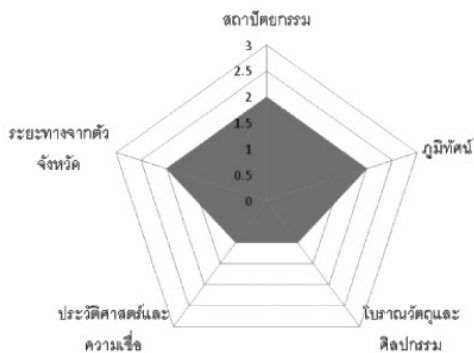
2.2.2. วัดไทย

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านจุมพล ตำบลจุมพล อำเภอ
โพนพิสัย

ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2320

วัดไทยเป็นพุทธสถานอีกแห่งหนึ่งที่มีความสวยงามใน
ด้านสถาปัตยกรรม องค์หลวงพ่อใหญ่วัดไทยมีขนาดใหญ่โต และ
สวยงาม ซึ่งถูกล้อมด้วยรูปปั้นพญานาคขนาดยักษ์หันหน้าไปทาง

แม่น้ำโขงได้ค้างพญานาคถูก ค้ำไว้ด้วยเสาหลักเมือง ประดับประดา
ด้วยกระจกสวยงามเป็นอย่างยิ่ง ความโดดเด่นอีกประการหนึ่งของ
วัดไทย คือการประกอบพิธีปลุกเสกวัตถุมงคล รวมไปถึงการให้
เช่าบูชาด้านหนึ่งของวัดติดกับแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นบริเวณที่สามารถ
พบเห็นปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค ระยะทางห่างจากตัวจังหวัด
45 กม.

กราฟแสดงการประเมินผลพุทธสถาน

ภาพที่ 10 รายละเอียดวัดไทย

2.3. แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอปากคาด

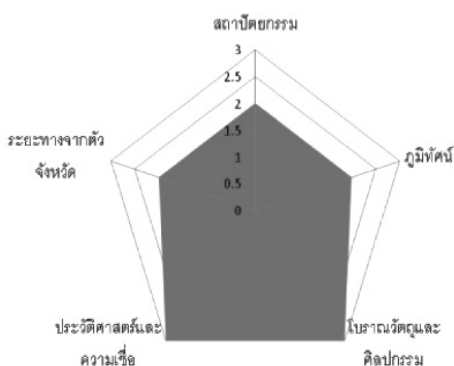
2.3.1 วัดสว่างอารมณ์ (วัดถ้ำศรีธน)

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านโนนศิลา ตำบลโนนศิลา
อำเภอปากคาด

ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2425

วัดสว่างอารมณ์ หรือวัดถ้ำศรีธน เป็นพุทธสถานที่มีความ
โดดเด่นมากในด้านประวัติศาสตร์ ความน่าเลื่อมใส โบราณวัตถุ

และศิลปกรรม ตั้งอยู่บริเวณลานหินเนินเขา บริเวณใต้โขดหินใหญ่
ประดิษฐานพระนอนให้ผู้คน ได้สักการบูชาบนโขดหินมีอุโบสถ
ทรงระฆังคว่ำ ตั้งตระหง่านอย่างสวยงาม มีเรื่องราว พระศรีธน -
มโนราห์ (ตำนานอีสานโบราณ) ระยะทางจากตัวจังหวัดประมาณ
90 กม.

กราฟแสดงการประเมินผลพุทธสถาน

ภาพที่ 11 รายละเอียดวัดสว่างอารมณ์ (วัดถ้ำศรีธน)

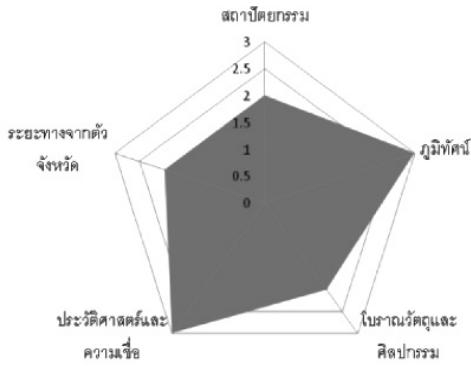
2.4. แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอบึงกาฬ

2.4.1. วัดอาฮงศิลาวาส

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านอาฮง ตำบลโคสี อำเภอบึงกาฬ
ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2480

วัดอาฮงศิลาวาส หรือเดิมคือวัดป่าเลไลยก์ เป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นมากในด้านภูมิทัศน์ที่สวยงาม ประวัติศาสตร์ และ

ความน่าเลื่อมใส สภาพทั่วไปสงบร่มรื่นอยู่ติดกับริมแม่น้ำโขงมีหาดหินเรียงรายอยู่ในแม่น้ำยื่นจากฝั่งออกไปสู่กลางลำน้ำโขงมีชื่อว่าแก่งอาฮง นอกจากนั้นในจุดนี้ยังถือเป็นจุดที่แม่น้ำโขงมีความลึกที่สุดไม่สามารถวัดความลึกได้ ชาวบ้านเชื่อเป็นสะดือแม่น้ำโขง ระยะทางห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 90 กม.

กราฟแสดงการประเมินผลพุทธสถาน

ภาพที่ 12 รายละเอียดวัดอาฮงศิลาวาส

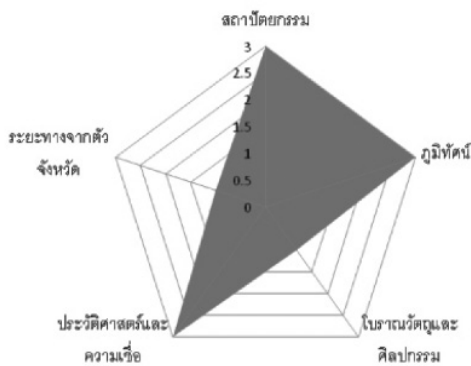
2.5. แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอศรีวิไล

2.5.1. วัดเจติยาศีรีรวิหาร (วัดภูทอก)

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านนาคำแคนพัฒนา ตำบลนาแสง
อำเภอศรีวิไล
ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2483

วัดเจติยาศีรีรวิหาร หรือวัดภูทอกเป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นมากด้านภูมิทัศน์ ประวัติศาสตร์ ความน่าเลื่อมใส

และสถาปัตยกรรมที่น่าประทับใจ เนื่องจากเป็นสถานที่เงียบสงบจุดเริ่มต้นการเดินทางเท้าขึ้น สู่ยอดภูทอก ก่อนเดินไปตามสะพานไม้เวียนวนรอบเขาสูงชันสู่ยอดเขา บนดอยที่ทอดขึ้นสู่ยอดภูทอกนี้เปรียบเสมือนเส้นทางธรรมที่นำมวลมนุษย์ให้หลุดพ้นจากโลกียะไปสู่โลกุตระ ระยะทางห่างจากตัวเมืองประมาณ 163 กม.

กราฟแสดงการประเมินผลพุทธสถาน

ภาพที่ 13 รายละเอียดวัดเจติยาศีรีรวิหาร (วัดภูทอก)

2.6. แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอท่าบ่อ

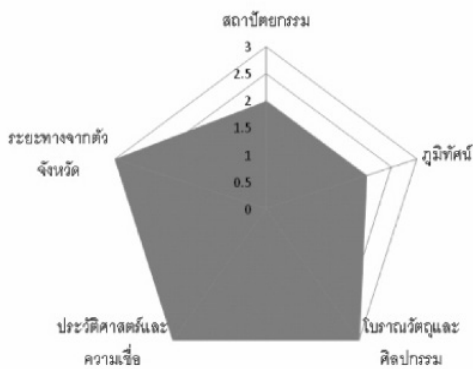
2.6.1 วัดศรีชมภูองค์ตั้ง

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านน้ำโมง ตำบลน้ำโมง
อำเภอท่าบ่อ

ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2105

วัดศรีชมภูองค์ตั้งเป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นมากใน
ด้านประวัติศาสตร์ ความน่าเลื่อมใส โบราณวัตถุ และศิลปกรรม

เป็นที่ประดิษฐานของหลวงพ่พระเจ้าองค์ตั้ง พระพุทธรูปขนาดใหญ่หล่อด้วยสัมฤทธิ์ฝีมือช่างฝ่ายเหนือ และช่างล้านช้าง ตัวองค์พระสร้างเมื่อพุทธศักราช 2105 ผู้สร้างคือพระไชยเชษฐาจักรีบรมราชเวียง วัตน์อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 43 กม.

กราฟแสดงการประเมินผลพุทธสถาน

ภาพที่ 14 รายละเอียดวัดศรีชมภูองค์ตั้ง

2.7. แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอศรีเชียงใหม่

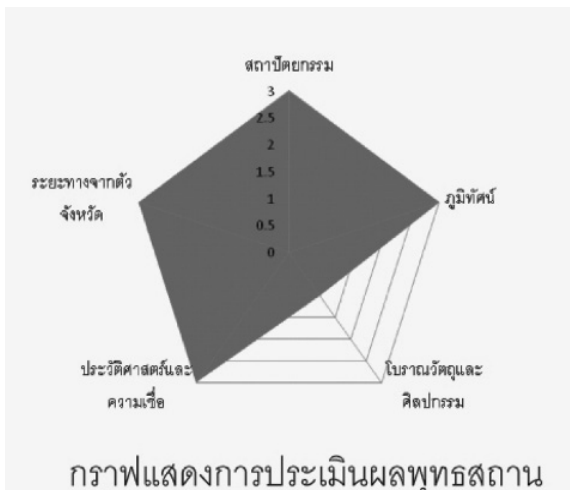
2.7.1. วัดหินหมากเป้ง

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านไทยเจริญ ตำบลพระพุทธบาท
อำเภอศรีเชียงใหม่

ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2513

วัดหินหมากเป้งเป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นมากไม่ว่า
จะเป็นด้านภูมิทัศน์ ด้านสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ และความน่า

เลื่อมใส ด้วยความที่มีพื้นที่กว้างขวางร่มรื่นด้วยพรรณไม้ บริเวณโดย
รอบสะอาด และเงียบสงบ มีพื้นที่ด้านหนึ่งติดแม่น้ำโขงสามารถมองเห็น
ทัศนียภาพอันสวยงาม เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมของภิกษุสงฆ์
ชี และผู้แสวงบุญทั้งหลาย ใช้การเดินทางจากตัวจังหวัด 75 กม.

กราฟแสดงการประเมินผลพุทธสถาน

ภาพที่ 15 รายละเอียดวัดหินหมากเป้ง

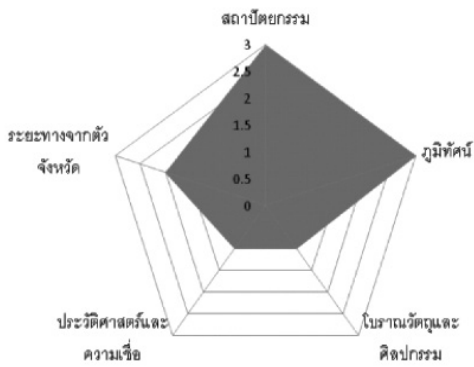
2.7.2. วัดรัฐฌูบรรพต

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านหม้อ ตำบลบ้านหม้อ
อำเภอศรีเชียงใหม่

ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2475

วัดรัฐฌูบรรพตเป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นมาก
ในด้านภูมิทัศน์ และสถาปัตยกรรม มีความร่มรื่นทาง ธรรมชาติ

มีความสงบเหมาะสมในการวิปัสณากรรมฐาน และอบรมให้ความรู้
ทางพุทธศาสนา อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของพระสุธรรมเจดีย์อันเป็นที่
ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ และพระธาตุของหลวงปู่เหรียญ
วรลาโภ การเดินทางห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 70 กม.

กราฟแสดงการประเมินผลพุทธสถาน

ภาพที่ 16 รายละเอียดวัดรัฐฌูบรรพต

2.8. แหล่งพุทธสถานในเขตอำเภอสักคม

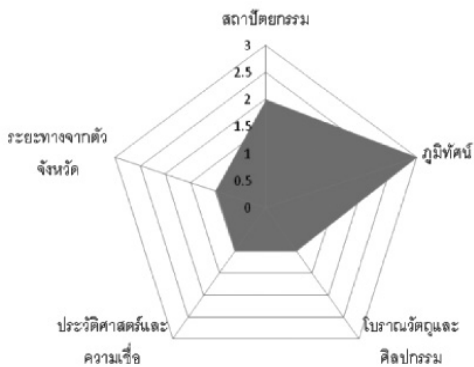
2.8.1. วัดผาดากเสื่อ

ตำแหน่งที่ตั้ง บ้านผาดั่ง อำเภอสักคม

ปีที่ก่อตั้ง พ.ศ. 2477

วัดผาดากเสื่อเป็นพุทธสถานที่มีความโดดเด่นมากในด้าน
ภูมิทัศน์ และสถาปัตยกรรม มีการก่อสร้างพระ อุโบสถตั้งอยู่บนจุด

ที่สูงที่สุด อีกทั้งมีความสงบร่มรื่น และมีทิวทัศน์สวยสดงดงาม เมื่อ
มองจากบริเวณหน้าผาสามารถมองเห็นทิวทัศน์แม่น้ำโขง ภายในวัด
มีธรรมชาติที่สมบูรณ์สามารถเดินเลียบตามหน้าผาเพื่อชมธรรมชาติ
ได้ การเดินทางห่างจากตัวจังหวัด 96 กม.

กราฟแสดงการประเมินผลพุทธสถาน

ภาพที่ 17 รายละเอียดวัดผาดากเสื่อ

ตารางที่ 3 ตารางแสดงผลการประเมินพุทธสถาน

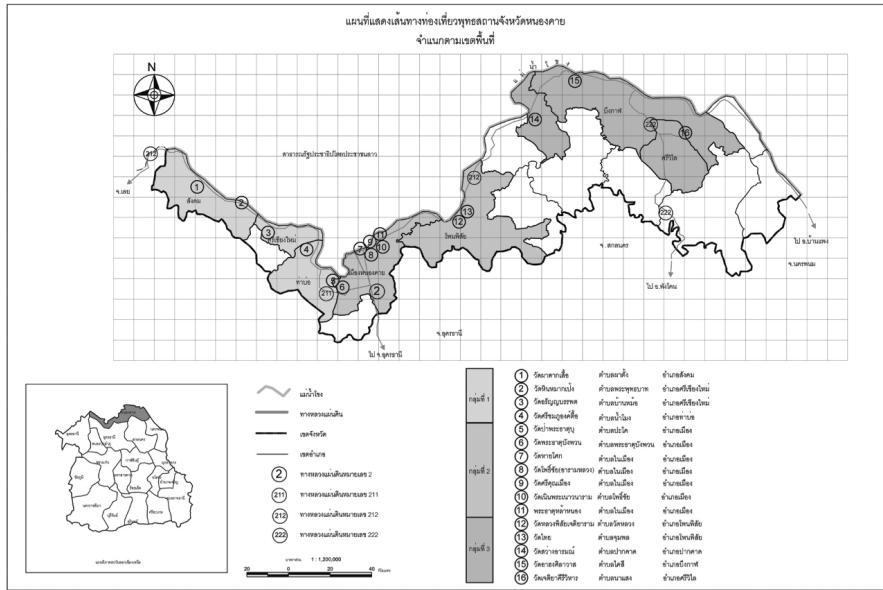
ลำดับที่	พุทธสถาน	คะแนน							
		สถาปัตยกรรม	ภูมิทัศน์	โบราณวัตถุและศิลปกรรม	ประวัติศาสตร์และความเชื่อ	ระยะทางจากจังหวัด	สภาพเส้นทางจราจร	ที่จอดรถ	สุขา
1	วัดโพธิ์ชัย	3	2	3	3	3	3	2	2
2	วัดหายโศก	2	3	3	3	3	3	2	2
3	พระธาตุหล้าหนอง	2	3	3	3	3	3	2	2
4	วัดศรีคุณเมือง	1	1	3	3	3	3	2	2
5	วัดเนินพระเนาวนาราม	3	3	1	1	3	3	2	2
6	พระธาตุบังพวน	3	2	3	3	3	3	1	2
7	วัดหลวงพิสัยเจติยาราม	2	2	2	3	2	3	3	2
8	วัดไทย	2	2	1	1	2	3	2	2
9	วัดสว่างอารมณ์	2	2	3	3	2	3	1	1
10	วัดอาฮงศิลาวาส	2	3	2	3	2	3	2	2
11	เจติยาศิรี (วัดภูทอก)	3	3	1	3	1	2	1	2
12	วัดพระธาตุบุ	3	2	3	3	2	2	1	1
13	วัดศรีชมภูองค์ตื้อ	2	2	3	3	2	3	2	2
14	วัดหินหมากเป้ง	3	3	1	3	2	3	2	2
15	วัดอรัญญบรรพต	3	3	1	1	2	3	2	2
16	วัดผาดากเสือ	2	3	1	1	1	1	1	2

3. แผนที่แหล่งพุทธสถานจังหวัดหนองคาย

3.1. แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานจังหวัดหนองคายตามเขตพื้นที่

จากการศึกษาพบว่าพุทธสถานเลียบริมแม่น้ำโขงในจังหวัดหนองคายที่มีศักยภาพ และความโดดเด่นในด้านต่างๆ มีความน่าสนใจในเชิงการท่องเที่ยวมีทั้งสิ้น 16 แห่ง เมื่อนำมาจำแนกตามความเชื่อมโยงของเส้นทางคมนาคม สามารถ จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (ภาพที่ 18)

- แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานในเขตอำเภอเมือง
- แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานในเขตอำเภอโพธิ์ชัย - อำเภอปากคาด - อำเภอศรีวิไล
- แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานในเขตอำเภอท่าบ่อ - อำเภอศรีเชียงใหม่ - อำเภอสังคม

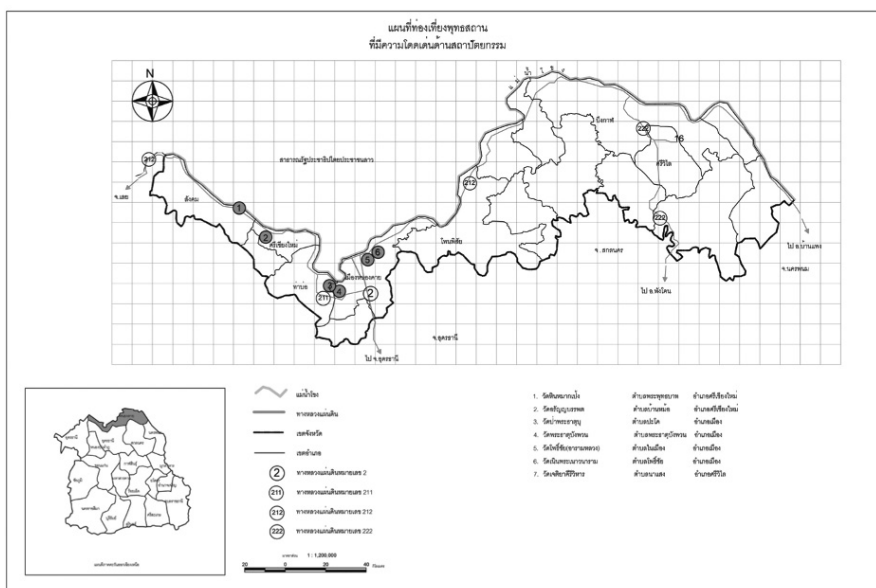

ภาพที่ 18 แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานจังหวัดหนองคายจำแนกตามเขตพื้นที่

3.2. แผนที่พุทธสถานที่มีความโดดเด่นด้านสถาปัตยกรรม (ภาพที่ 19)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าพุทธสถานที่มีความโดดเด่นทางด้านสถาปัตยกรรม ตามเส้นทางเลียบริมแม่น้ำโขงใน จังหวัดหนองคายมีทั้งสิ้น 7 แห่งได้แก่ วัดหินงาแก้ว วัดอรัญญบรรพต อำเภอศรีเชียงใหม่ วัดพระธาตุบุ วัดพระธาตุบังพวน วัดโพธิ์ชัย (อารามหลวง) วัดเนินพระเนาวนาราม อำเภอเมือง วัดเจติยาศรีวิหาร อำเภอศรีวิไล กล่าวคือ วัดหินงาแก้วนั้นมีเจดีย์พิพิธภัณฑ์ หลวงปู่เทสก์ ซึ่งทำจากหินอ่อน และเป็นที่ประดิษฐานรูปหล่อสัมริด

ของ หลวงปู่เทสก์มีความสวยงามมาก ส่วนวัดอรัญญบรรพต มีพระสุธรรมเจดีย์ วัดพระธาตุบุ มีพระพุทธรูปหรือพระธาตุโพธิ์เจียง จั่ว ที่มีความสวยงามและมีตำนานศักดิ์สิทธิ์กล่าวไว้ในตำนานอุรังคธาตุ วัดพระธาตุบังพวน มีพระธาตุ และพระพุทธรูปเก่า แก่ที่สวยงาม และทรงคุณค่ายิ่ง วัดโพธิ์ชัย มีสถาปัตยกรรมภายในอุโบสถ ที่สวยงามมาก วัดเนินพระเนาวนารามมีอุโบสถ และสิมที่เก่าแก่และสวยงามมาก และวัดเจติยาศรีวิหาร มีเจดีย์ที่สวยงามรวมทั้งทางเดินที่สร้างเป็นขั้นถึง 7 ขั้นขึ้นไปบน กูฏอก นั้นสวยงามมาก

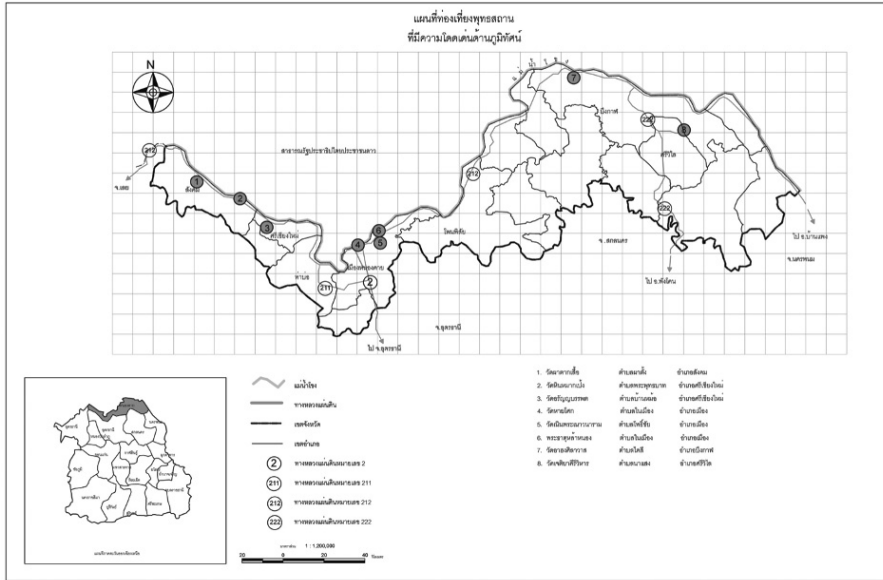

ภาพที่ 19 แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานจังหวัดหนองคายจำแนกตามความโดดเด่นด้านสถาปัตยกรรม

3.3. แผนที่พุทธสถานที่มีความโดดเด่นด้านภูมิทัศน์ (ภาพที่ 20)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าพุทธสถานที่มีความโดดเด่นทางด้านภูมิทัศน์ ตามเส้นทางเลียบริมแม่น้ำโขงในจังหวัดหนองคายมีทั้งสิ้น 8 แห่งได้แก่ วัดผาดากเสื่อ อำเภอสังคม วัดหิน

หมากเป้งและวัดอรุญญบรรพต อำเภอศรีเชียงใหม่, วัดหายโศก วัดเนินพระเนาวนาราม และวัดพระธาตุหล้าหนอง อำเภอเมือง วัดอาฮงศิลาวาส อำเภอบึงกาฬ และวัดเจติยาศิรีวิหาร อำเภอศรีวิไล

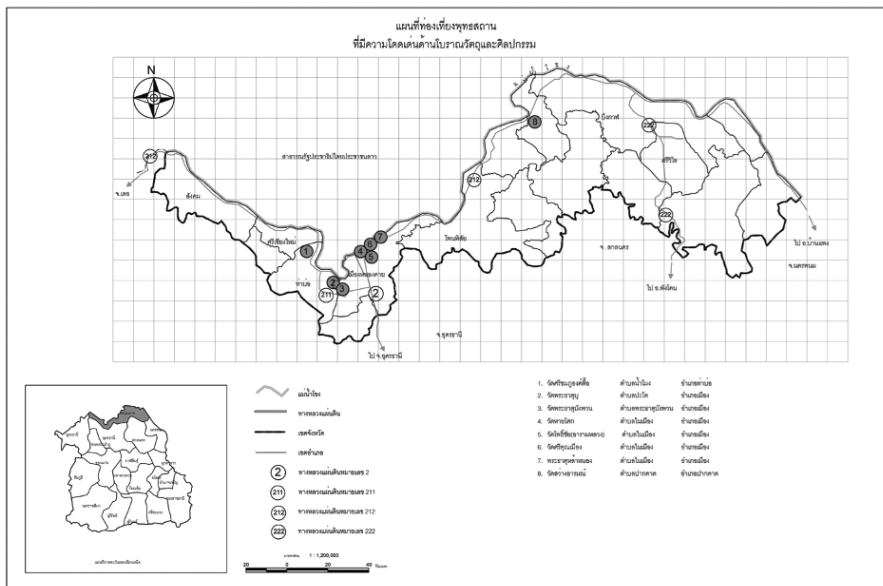

ภาพที่ 20 แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานจังหวัดหนองคายจำแนกตามความโดดเด่นด้านภูมิทัศน์

3.4. แผนที่พุทธสถานที่มีความโดดเด่นด้านโบราณวัตถุและศิลปกรรม (ภาพที่ 21)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าพุทธสถานที่มีความโดดเด่นทางด้านโบราณวัตถุ และศิลปกรรม ตามเส้นทางเลียบริมแม่น้ำโขง

ในจังหวัดหนองคายมีทั้งสิ้น 8 แห่งได้แก่ วัดศรีชมพูนาคคีต อำเภอท่าบ่อ วัดพระธาตุบุ วัดพระธาตุบังพวน วัดหายโศก วัดโพธิ์ชัย วัดศรีคุณเมือง วัดพระธาตุหล้าหนอง (พระธาตุกลางน้ำ) อำเภอเมือง และวัดสว่างอารมณ์ อำเภอปากคาด

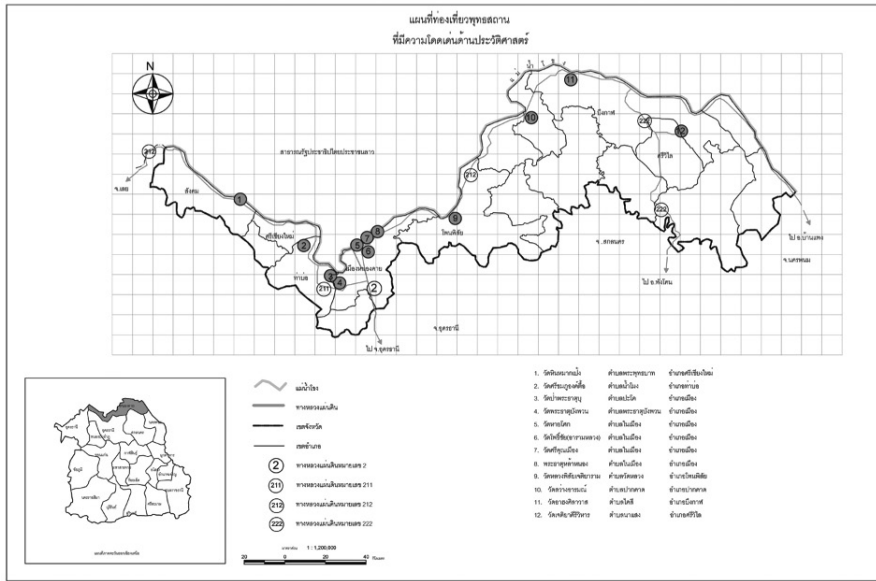

ภาพที่ 21 แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานจังหวัดหนองคายจำแนกตามความโดดเด่นด้านโบราณวัตถุและศิลปกรรม

3.5. แผนที่พุทธสถานที่มีความโดดเด่นด้านประวัติศาสตร์ (ภาพที่ 22)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าพุทธสถานที่มีความโดดเด่นทางด้านประวัติศาสตร์ ตามเส้นทางเลียบริมแม่น้ำโขงในจังหวัดหนองคายมีทั้งสิ้น 12 แห่งได้แก่ วัดหินหมากเป้ง อำเภอ

สังคม วัดศรีชมพูนาคี้อ อำเภอน้ำพอง วัดพระธาตุบุ วัดพระธาตุบังพวน วัดหายโศก วัดโพธิ์ชัย วัดศรีคุณเมือง วัดพระธาตุหล้าหนอง (พระธาตุกลางน้ำ) อำเภอเมือง วัดหลวงพิสัยเจติยาราม อำเภอโพธิ์ชัย วัดสว่างอารมณ์ อำเภอบางคอง วัดอวยงศิลาวาส อำเภอบึงกาฬ และวัดเจติยาศรีวิหาร อำเภอศรีวิไล

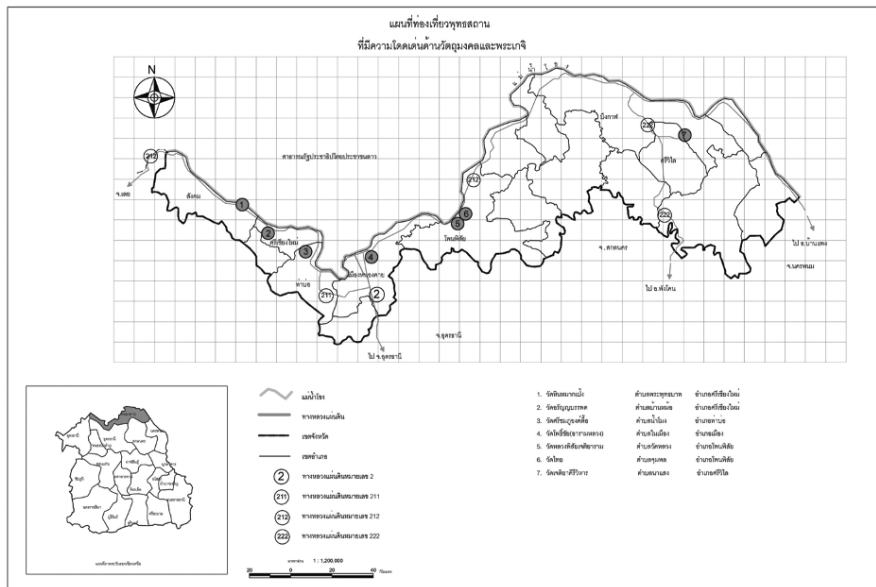

ภาพที่ 22 แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานจังหวัดหนองคายจำแนกตามความโดดเด่นด้านประวัติศาสตร์

3.6. แผนที่พุทธสถานที่มีความโดดเด่นด้านวัฒนธรรม และพระเกจิอาจารย์ (ภาพที่ 23)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าพุทธสถานที่มีความโดดเด่นทางด้านวัฒนธรรม และพระเกจิอาจารย์ ตามเส้นทางเลียบริมแม่น้ำโขงในจังหวัดหนองคายมีทั้งสิ้น 7 แห่งได้แก่ วัดหินหมากเป้ง วัดอรัญญบรรพต อำเภอศรีเชียงใหม่ วัดศรีชมพูนาคี้อ อำเภอน้ำพอง วัดโพธิ์ชัย อำเภอเมือง วัดหลวงพิสัยเจติยาราม วัดไทย

อำเภอโพธิ์ชัย และวัดเจติยาศรีวิหาร อำเภอศรีวิไล

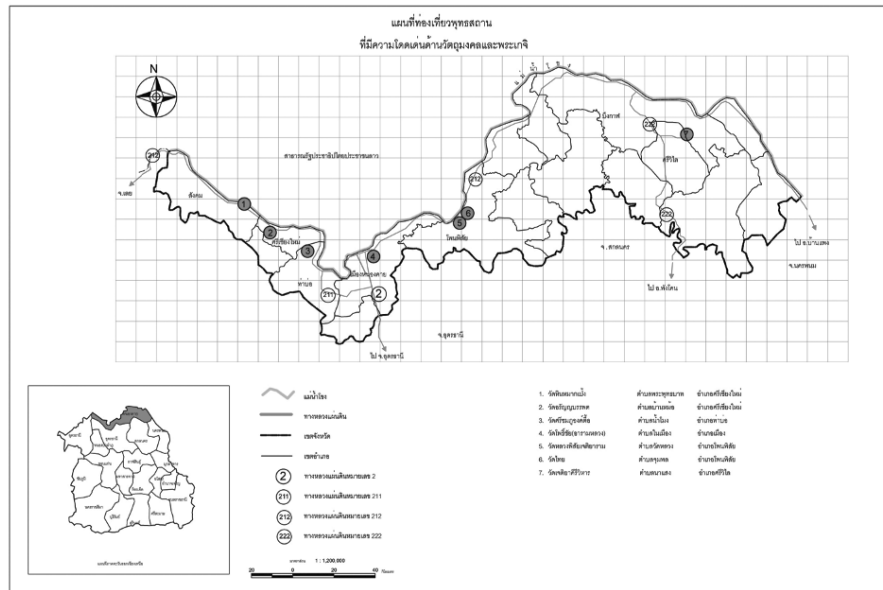

ภาพที่ 23 แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานจังหวัดหนองคายจำแนกตามความโดดเด่นด้านวัฒนธรรม และพระเกจิอาจารย์

3.7. แผนที่พุทธสถานที่มิกิจกรรมชมบังไฟพญานาค (ภาพที่ 24)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าพุทธสถานที่มีความโดดเด่นทางด้านสถานที่มิกิจกรรมชมบังไฟพญานาค ตามเส้นทาง เลียบริม

แม่น้ำโขงในจังหวัดหนองคายมีทั้งสิ้น 4 แห่งได้แก่ วัดหินหมากเป้ง อำเภอศรีเชียงใหม่ วัดหลวงพิสัยเจติยาราม วัดไทย อำเภอโพธิ์ชัย และวัดอสงสิลาवास อำเภอบึงกาฬ

ภาพที่ 24 แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานจังหวัดหนองคายจำแนกตามสถานที่มิกิจกรรมชมบังไฟพญานาค

จากการศึกษาพุทธสถานเลียบริมแม่น้ำโขง จังหวัดหนองคายที่มีความโดดเด่นและมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว มีทั้งสิ้น 16 แห่ง จาก 8 อำเภอที่มีอาณาเขตด้านทิศเหนือติดกับแม่น้ำโขง โดยสามารถจัดกลุ่มตามลักษณะเด่น และความน่าสนใจได้ดังต่อไปนี้

1. แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานจังหวัดหนองคายตามเขตพื้นที่เป็นการจัดกลุ่มแหล่งพุทธสถานตามเขตพื้นที่ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- แผนที่ท่องเที่ยวพุทธสถานในเขตอำเภอเมือง มีทั้งสิ้น 7 แห่ง ได้แก่ วัดโพธิ์ชัย วัดหายโศก พระธาตุหล้าหนอง (พระธาตุกลางน้ำ) วัดศรีคุณเมือง วัดเนินพระเนาวนาราม พระธาตุบังพวน และวัดพระธาตุบุ
- พุทธสถานใน เขตอำเภอโพธิ์ชัย-อำเภอปากคาด-อำเภอศรีวิไล มีทั้งสิ้น 5 แห่ง ได้แก่ วัดหลวงพิสัยเจติยาราม วัดไทย วัดสว่างอารมณ์ (วัดถ้ำศรีชน) วัดอสงสิลาवास และวัดเจติยาศรีวิหาร (วัดภูทอก) อำเภอศรีวิไล

- พุทธสถานในเขตอำเภอท่าบ่อ-อำเภอศรีเชียงใหม่-อำเภอสังคม มีทั้งสิ้น 4 แห่ง ได้แก่ วัดศรีชมภูองค์ตั้ง วัดหินหมากเป้ง วัดอรัญญบรรพต วัดผาดากเสื่อ
- 2. พุทธสถานที่มีความโดดเด่นด้านสถาปัตยกรรม มีทั้งสิ้น 7 แห่งได้แก่ วัดหินหมากเป้ง วัดอรัญญบรรพต วัดพระธาตุบุ วัดพระธาตุบังพวน วัดโพธิ์ชัย (อารามหลวง) วัดเนินพระเนาวนาราม และวัดเจติยาศรีวิหาร
- 3. พุทธสถานที่มีความโดดเด่นด้านภูมิทัศน์ ทั้งสิ้น 8 แห่ง ได้แก่ วัดผาดากเสื่อ วัดหินหมากเป้ง วัดอรัญญบรรพต วัดหายโศก วัดเนินพระเนาวนาราม วัดพระธาตุหล้าหนอง วัดอสงสิลาवास และวัดเจติยาศรีวิหาร
- 4. พุทธสถานที่มีความโดดเด่นด้านโบราณวัตถุ และศิลปกรรม มีทั้งสิ้น 8 แห่งได้แก่ วัดศรีชมภูองค์ตั้ง วัดพระธาตุบุ วัดพระธาตุบังพวน วัดหายโศก วัดโพธิ์ชัย วัดศรีคุณเมือง วัดพระธาตุหล้าหนอง (พระธาตุกลางน้ำ) และวัดสว่างอารมณ์
- 5. พุทธสถานที่มีความโดดเด่นด้านประวัติศาสตร์ มีทั้งสิ้น 12 แห่งได้แก่ วัดหินหมากเป้ง วัดศรีชมภูองค์ตั้ง วัดพระธาตุบุ วัดพระธาตุบังพวน วัดหายโศก วัดโพธิ์ชัย วัดศรีคุณเมือง

วัดพระธาตุหล้าหนอง (พระธาตุกลางน้ำ) วัดหลวงพิสัยเจติยาราม
วัดสว่างอารมณ์ วัดอภัยสิลาवास และวัดเจติยาศีรีวิหาร

6. พุทธสถานที่มีความโดดเด่นด้านวัตถุมงคลและ
พระเกจิ มีทั้งสิ้น 7 แห่งได้แก่ วัดหินหมากเป้ง วัดอรัญญบรรพต
วัดศรีชมพูนาคคีต วัดโพธิ์ชัย วัดหลวงพิสัยเจติยาราม วัดไทย และ
วัดเจติยาศีรีวิหารพุทธสถานที่มีกิจกรรมชมบังไฟพญานาค มีทั้ง
สิ้น 4 แห่งได้แก่ วัดหินหมากเป้ง วัดหลวงพิสัยเจติยาราม วัดไทย
และวัดอภัยสิลาवास

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ.
2548. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย.
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540. สรุปคู่มือพัฒนาแหล่ง
ท่องเที่ยวทางด้านกายภาพ. มปท.
ประสิทธิ์ คุณรัตน์ และคณะ. 2546. การสัมมนาการท่องเที่ยวใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : ททท.
เพ็ญศรี เจริญวานิช บุญเลิศ เสาสสมบุรณ์ และสุธีรัตน์ เตชารวีวรรณ.
2546. การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : ททท.
สุธีรัตน์ เตชารวีวรรณ. 2545. เอกสารประกอบการสอนวิชา
พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ภาค
วิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ.
ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2540. โครงการศึกษา
ทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอีสาน.
ศูนย์วิจัยท่องเที่ยวภูมิภาคลุ่มน้ำโขง. 2548. รายงานฉบับสมบูรณ์
โครงการสำรวจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเพื่อเพิ่ม
ศักยภาพทางการท่องเที่ยว จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น
: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
สำนักงานสถิติจังหวัดหนองคาย. 2546. จำนวนโรงแรมและ
ผู้เยี่ยมเยือน พ.ศ.2544-2546 [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
: http://nongkhai.nso.go.th/nongkhai/index_old-version.htm